

1013 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 17 november 2021 (2021-2022)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Karin Brouwers en Filip Brusselmans

over Podium 19

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maike De Rudder, Tinne Rombouts;

Els Ampe, Bart Tommelein;

Björn Rzoska, Tine Van den Brande;

Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

I.	Toelichting	4
1.	Algemene situering	4
2.	Evaluatierapport	5
II.	Bespreking	8
1.	Vragen en opmerkingen uit de commissie	8
1.1.	Manuela Van Werde	8
1.2.	Karin Brouwers	9
1.3.	Katia Segers	10
1.4.	Filip Brusselmans	11
1.5.	Elisabeth Meuleman	11
2.	Antwoordenronde	12
2.1.	Gunther Broucke	12
2.2.	Jo Martens	14
2.3.	Aanvullende opmerkingen	15
	Gebruikte afkortingen	17

Bijlage: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

Op donderdag 24 juni 2021 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een hoorzitting over Podium 19.

De presentatie bij de toelichting is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit commissieverslag op www.vlaamsparlement.be.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd).

I. Toelichting

1. Algemene situering

Gunther Broucke, intendant van Brussels Philharmonic en het Vlaams Radiokoor, dankt de commissie voor de hoorzitting. De coronalockdown van 2020 was nefast voor de ensembles. Dankzij overheidsinspanningen zoals de technische werkloosheid en de voortgezette subsidies zijn ze de crisis financieel weliswaar goed doorgekomen, maar dat ze niet meer samen kunnen spelen, heeft voor veel mentale en fysieke schade gezorgd bij de musici.

Na de zomer bleek heropstarten voor veel spelers in de sector niet haalbaar. Door de activiteitenpremie van de Vlaamse Gemeenschap konden vooral de kleinere spelers toch aan het werk. Streaming bleek de enige manier om de activiteiten te hervatten.

Eind augustus zijn alle musici van Brussels Philharmonic en het Vlaams Radiokoor uit de tijdelijke werkloosheid gehaald en is men beginnen te streamen. Dat streamen op de eigen platforms werd al snel als te beperkend gevoeld: alleen het eigen publiek wordt ermee bereikt; en de kwaliteit is afhankelijk van onder meer de apparatuur van de eindgebruiker en de stabiliteit van de verbinding. Bovendien is niet iedereen mee in de digitale evolutie.

Vandaar het beroep op Proximus, dat zijn vrije kanaal 19 heeft aangeboden om de podiumkunsten tot bij het publiek te brengen. Om te zorgen voor genoeg content voor dat kanaal ging *Gunther Broucke* in gesprek met de zes andere kunstinstellingen: deSingel, Antwerp Symphony Orchestra, Opera Ballet Vlaanderen, Concertgebouw Brugge, Vooruit en Ancienne Belgique. Hun interesse was meteen groot.

Hoewel er geen inkomsten tegenover de activiteiten stonden, werd onmiddellijk beslist dat het principe van 'fair pay' zou worden toegepast voor alle uitvoerders, technici en auteurs die zouden meewerken aan Podium 19: hun betaling was dezelfde als die voor een publiek optreden.

Ook de VRT was vanaf het begin enthousiast. Op initiatief van Proximus zelf is ook Telenet aan boord gehaald. Het kabinet-Jambon kende een subsidie van 460.000 euro toe. Het kabinet en ook de kunstinstellingen zelf vroegen te onderzoeken in welke mate de hele sector bij Podium 19 kon worden betrokken. Daartoe werd contact gelegd met oKo, wat leidde tot twee vergaderingen met spelers uit de sector. Het overleg heeft geresulteerd in een model waarbinnen voorstellen voor programma's konden worden gedaan. Voorts heeft de VRT een vergadering gemonitord over de minimale technische vereisten voor uitzending op televisie. Er kwam een akkoord met de VRT dat ze alle uitzendingen zou overnemen op VRT NU.

De reactie uit de sector was overweldigend: in het bij het kabinet ingediende subsidiedossier werd gemikt op 50 projecten, maar uiteindelijk zijn het 220 à 240 projecten geworden, uit de hele sector. Het aanvoelen is dat de sector bijzonder tevreden is over dit project, omdat het mee heeft geholpen om zowel het artistieke als het technische personeel aan het werk te houden of te krijgen, geheel met

toepassing van fair pay. De combinatie van het doorlopen van de subsidies, het tijdelijk ook voor streaming openstellen van de taxshelter en de Vlaamse activiteitentpremie heeft gezorgd voor een levensvatbaar initiatief, ondanks de coronaklap voor de sector.

De vraag die de sector nu bezighoudt, is: wat na corona? Drie maanden Podium 19 heeft een steile leercurve opgeleverd. Er gewoon mee voortdoen is geen optie. Van de podiumkunstenmakers zelf zal er geen initiatief komen. Maar een door de politiek mee gesteunde opdracht voor een project in samenwerking met de VRT zou zeker de nodige consideratie krijgen. Nederland en Frankrijk hebben trouwens grote belangstelling getoond voor het project.

Volgens Gunther Broucke waren er twee dingen uniek aan Podium 19. Ten eerste was er de samenwerking: nooit eerder werkte men zo intens samen met andere kunstinstellingen als tijdens corona. Dat geldt vooral voor de zeven grote instellingen. Ook de samenwerking met de VRT werd door iedereen als erg constructief ervaren. Bij de VRT was de openheid zeer groot, ondanks het feit dat Podium 19 kannibaliserend zou kunnen werken op de initiatieven van de openbare zender zelf.

Ten tweede was er geen overkoepelende instantie om over de programma-inhoud te beslissen. De kunstenaars en kunstinstellingen hebben zelf beslist wat ze aan het brede publiek wilden laten zien. De toegevoegde waarde is dat het publiek zo ook totaal nieuwe dingen heeft leren kennen. Programma's moesten enkel aan een aantal technische vereisten voldoen.

2. Evaluatierapport

Jo Martens, senior marktonderzoeker van de VRT Studiedienst, presenteert de belangrijkste bevindingen van het onderzoek van de openbare omroep over Podium 19.

Eerst licht de spreker de onderzoeksmethode toe. Er werd een onderscheid gemaakt tussen televisie, VRT NU en podium19.be als sitesectie op uitinvlaanderen.be. Met het oog op een evaluatie achteraf heeft het CIM Podium 19 van meet af aan in de officiële kijkcijfermethode opgenomen. Met behulp van Adobe Analytics was het mogelijk om tijdens de looptijd al een zicht op te hebben op de cijfers voor VRT NU, waar het volledige aanbod van Podium 19 on demand te bekijken was. Voor podium19.be werd het met Google Analytics gemeten.

Het levert drie aparte sets van cijfers op, die men wegens de mogelijke duplicatie niet gewoon bij elkaar kan optellen. Hoewel elke gebruikte methode op zich duidelijke resultaten geeft, krijgt men dus geen overkoepelend resultaat. Daarom kwam er na de afloop van Podium 19 in mei 2021 een extra onderzoek met het VRT-waarderingspanel. 2500 mensen vanaf zestien jaar kregen een vragenlijst. De nadelen van dat onderzoek zijn dat mensen zich mogelijk niet alles even goed herinneren, en de foutenmarge. Als voordelen heeft de methode dat ze crossplatform bevragen mogelijk maakt, net als het stellen van bijkomende vragen, wat zeer interessante inzichten heeft opgeleverd.

Het officiële kijkcijferonderzoek wijst uit dat Podium 19 in totaal 385.000 unieke kijkers heeft aangetrokken die minstens 10 minuten zonder zappen hebben gekeken. Weliswaar heeft ook het cijfer van 1,8 miljoen kijkers de ronde gedaan, maar dan op basis van een andere definitie, waarin iedereen die in de loop van het initiatief langs Podium 19 is gepasseerd, meteen als een kijker wordt beschouwd. Een dergelijke meting is vooral interessant met betrekking tot het potentieel van een initiatief, maar de VRT hanteert intern een strengere definitie als evaluatiebasis.

Op VRT NU telde men 142.880 unieke bezoekers en op podium19.be 112.000. Daarbij kan er sprake zijn van duplicatie: dezelfde mensen die zowel het ene als het andere hebben bezocht. Op VRT NU werden 361.000 paginabezoeken geteld, op podium19.be 471.000.

Uit het Ipsosonderzoek achteraf bleek dat 33 procent van de ondervraagden ooit van Podium 19 had gehoord, en dat 13 procent wel eens had gekeken. Daarbij waren de pop-, rock- en jazzconcerten het populairst. Persoonlijk vindt Jo Martens 33 procent na veertien weken Podium 19 niet weinig. Het is immers niet evident om een nieuw mediamerk in de markt te zetten, waar heel veel mediamerken de aandacht van de gebruiker opeisen. Natuurlijk gaat het dan alleen nog maar over de bekendheid. 5 procent verklaarde één keer te hebben gekeken, nog eens 5 procent twee of drie keer. Bij de meeste kijkers was de kijkfrequentie dus nog beperkt.

Uitzenden op televisie is geen onzinnig idee gebleken: 58 procent van de vermelde 13 procent kijkers heeft enkel via televisie naar Podium 19 gekeken. Televisie blijft immers een heel toegankelijk medium voor heel veel mensen. Via Proximus, Telenet en Orange had bijna iedereen in Vlaanderen toegang tot Podium 19. 7 procent heeft enkel digitaal gekeken. Een heel belangrijke bevinding is dat via digitale weg proportioneel een veel jonger publiek kan worden aangesproken. Toch blijft het potentieel van klassieke televisie ook bij jongeren groot. Troeven van de digitale weg is dat de gebruiker loskomt van de lineaire stroom, diverse inhoud en naast elkaar kan zetten en een zekere keuzevrijheid heeft.

Uit zowel het Ipsosonderzoek als de meting op VRT NU is een vrij herkenbaar profiel van de kijker naar voren gekomen. Er was een licht mannelijk overwicht, wat niet per se overeenkomt met het algemene cultuurparticipatieprofiel, met meer evenwicht tussen mannen en vrouwen. De kijker is ook wat ouder dan gemiddeld: bij de 55-plussers heeft gemiddeld 18 procent gekeken. De participatie bleek ook groter naarmate men hoger is opgeleid.

Wat hun relatie met cultuur betreft, bleek de participatie bij de respondenten die zichzelf als actieve cultuurfans beschrijven, 35 procent. Zelfs in die categorie heeft Podium 19 dus nog niet iedereen bereikt, wat wijst op groeipotentieel. De spreker wijst erop dat 50 procent van de respondenten verklaarde wel geïnteresseerd te zijn in cultuur, maar niet of weinig aan actieve cultuurparticipatie te doen. Ook bij die groep heeft Podium 19 een mooi bereik gerealiseerd, van 14 procent. Dat wijst op mogelijkheden voor een verbreding van het publiek voor cultuur. Bij wie niet geïnteresseerd is in cultuur, bleek het bereik vanzelfsprekend laag te zijn.

31 procent van de respondenten had een waarderingscijfer van 8 op 10 veil, de meest gegeven score voor Podium 19. 26 procent gaf 7 op 10, en nog een aantal mensen gaven een heel hoge score. Lage scores kwamen heel weinig voor. Samenvattend toonde 72 procent zich veeleer of zeer tevreden over het initiatief. Kijkers waren vooral tevreden over de kwaliteit van het aanbod. 16 procent verklaarde zeer tevreden te zijn, 52 procent veeleer tevreden, en 26 procent neutraal. Slechts weinig ondervraagden toonden zich echt ontevreden. Bij hoger opgeleiden was zowel het bereik als de tevredenheid over het aanbod hoger. Een bepaald publiek werd dus meer aangesproken, zij het dat er ook jongeren, wat lager opgeleiden en minder actieve cultuurparticipanten werden bereikt.

Ook de tevredenheid over de aangeboden genres en de selectie van de voorstellingen was vrij groot, zij het iets minder en dus eventueel een aandachtspunt. Als antwoord op de open vraag wat Podium 19 beter had kunnen doen, zagen de onderzoekers vaak terugkomen dat het aanbod wat verteerbaarder, minder alternatief en minder elitair had mogen zijn. Ongeveer een derde van de kijkers vond dat het aanbod niet helemaal voor mensen als henzelf was weggelegd. Dit hoeft niet

te betekenen dat een dergelijk initiatief bijzonder breed moet worden opgevat. Een andere keuze kan zijn dat men zijn aanbod heel duidelijk afbakent en de verwachtingen aan de hand daarvan bijstelt. Een grote toegankelijkheid zou anderzijds een eerste stap naar cultuurparticipatie kunnen zijn.

Ook vond menig respondent dat men meer ruchtbaarheid aan het initiatief had mogen geven. Gezien de drukte van de mediamarkt is zoiets echter een hele uitdaging, merkt Jo Martens daarbij op. Voorts hebben sommige kijkers geopperd dat meer omkadering of uitleg bij voorstellingen nuttig zouden zijn geweest, een idee dat ook in de commissie al aan bod is gekomen (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 3102).

78 procent van de kijkers vond de beleving via tv of online veel minder dan bij livevoorstellingen, zij het dat 62 procent Podium 19 een goede vervanging vond op een moment dat er geen liveoptredens mogelijk waren. Op die stelling antwoordde 16 procent 'helemaal mee eens' en 45 procent 'mee eens'. Een relatief laag aandeel antwoordde 'helemaal niet mee eens'. Podium 19 blijkt dus wel te zijn geapprecieerd. 80 procent van de kijkers vindt dat er een digitaal culturaanbod moet blijven bestaan, ook als de cultuurstellingen opnieuw open zijn. 60 procent vindt het jammer dat Podium 19 niet meer bestaat. Wel verklaarde bijna 50 procent de voorstellingen enkel langs deze weg te hebben bekeken omdat de cultuurhuizen dicht waren. Dat kan echter ook een geruststelling voor de sector zijn: dergelijke initiatieven zouden de cultuurparticipatie niet kannibaliseren.

Er werden ook vragen gesteld over de impact van Podium 19. Ontspanning bleek het belangrijkste effect te zijn van het initiatief. Bij velen had het een positief effect op hun humeur. Ook de stelling dat men door Podium 19 een gezellige tijd beleefde, kreeg veel bijval. De andere dimensie die naar voren kwam, is dat het brede en toegankelijke aanbod de kijkers nieuwe artiesten, gezelschappen of voorstellingen had helpen ontdekken. Dat gold voor 28 procent van de kijkers. Herkend voor heel Vlaanderen zou dat op 4 procent van de mensen van zestien jaar en ouder neerkomen, of 200.000 mensen. 24 procent van de kijkers oordeelde door Podium 19 meer zicht te hebben over wat er allemaal in Vlaanderen leeft op het vlak van cultuur. Geëxtrapoleerd naar heel Vlaanderen zou dat 3 procent zijn. Ook heel wat mensen verklaarden nu positiever te staan tegenover het culturaanbod in Vlaanderen. Alles samen signaleerde 81 procent van de kijkers een dergelijke impact door Podium 19. Dat zou neerkomen op ongeveer 10 procent van alle Vlamingen vanaf zestien jaar.

Uit de analyse blijkt voorts dat Podium 19 heeft geleid tot smaak- en publieksverbreiding. Op de vraag of ze vóór corona wel eens naar een voorstelling of concert gingen, heeft 32 procent van de kijkers van Podium 19 verklaard dat ze dat normaal nooit deden. Het ruime aanbod heeft mensen dus over de streep getrokken om eens iets nieuws uit te proberen. Men is niet blijven hangen bij één specifiek genre. Met een heel slim initiatief kan men wat sturen. Als men weet dat mensen die in jazz geïnteresseerd zijn, ook vaak naar hiphop luisteren, dan kan men voorstellen in die richting doen.

Jo Martens herinnert zich uit een commissievergadering de vraag of een initiatief als Podium 19 een alternatief kan zijn voor mensen met een beperkte mobiliteit (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 3102). Het was te laat om die stelling nog mee te nemen in de bevraging. Wel kregen de respondenten de vraag of ze dachten dat mensen voor wie concerten en voorstellingen te duur zijn, daar via Podium 19 toch van kunnen genieten. Van de antwoorden is Jo Martens geschrokken. 16 procent van de kijkers bleek het daar 'helemaal mee eens' te zijn en 46 procent 'eerder mee eens'. Dat cijfer lag nog hoger bij mensen die niet hoger opgeleid zijn of niet actief aan cultuur participeren. Dat wijst dus op een financiële barrière, die een dergelijk initiatief kan doorbreken.

De spreker besluit met enkele vrijblijvende bevindingen en ideeën op basis van deze resultaten, voor een eventueel toekomstig vervolg. Er blijkt wel wat potentieel te zijn voor een initiatief als Podium 19. 13 procent kijkers lijkt misschien niet veel, maar in absolute aantallen gaat het dan om aardig wat mensen. Hoewel men vindt dat er niets boven de werkelijke ervaring gaat, werd het initiatief toch zeer positief geëvalueerd. 80 procent vond dat het mag blijven bestaan. Een potentiële meerwaarde is smaakverbreding door de grote toegankelijkheid. Men kan een nieuw publiek aanspreken. Sociaal-culturele barrières kunnen worden doorbroken.

Wel was er een vraag naar verdieping, omkadering en achtergrondinformatie. Er zijn participatiedrempels verlaagd dankzij het initiatief, met name de sociaaleconomische barrière, aangezien de meeste mensen toegang hebben tot televisie en internet. Het ligt ook voor de hand dat een dergelijk initiatief zaken toegankelijk maakt voor mensen met een beperking. Ook de geografische beperking voor mensen die ver van cultuurhuizen wonen of daar moeilijk raken, valt weg.

Er zijn echter ook uitdagingen. Het volstaat niet om een website te bouwen of alles op VRT NU te gooien. De voornaamste uitdaging is de communicatie. Men moet een dergelijk nieuw merk constant in de belangstelling blijven houden. Zo niet zal er zich onmiddellijk een terugloop in de cijfers voordoen. Daar komt toch wel wat bij kijken. Ook een goede omkadering blijkt zoals gezegd aangewezen.

De programmatie zorgt voor uitdagingen. Kiest men voor een duidelijk afgebakend aanbod zonder de heel populaire zaken, of toont men die net wel? De communicatie zal van die keuze moeten afhangen. Men kan bijvoorbeeld mensen bewust maken van het feit dat de podiumkunsten ruimer zijn dan ze denken. Tot slot is er het maatschappelijke rendement: wat en hoeveel besteedt men hieraan, en kan men het resultaat blijven meten? Dat laatste is niet evident, maar de inspanningen en de kosten moeten toch worden afgemeten tegen de impact en het bereik, besluit Jo Martens.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen uit de commissie

1.1. Manuela Van Werde

Manuela Van Werde noemt Podium 19 een heel mooi initiatief en een unieke samenwerking, en dankt de sprekers voor de boeiende uiteenzetting. Het commissielid is blij om de belangstelling uit de buurlanden. De Vlaamse Regering heeft er de schouders onder gezet. Het initiatief heeft impact gehad. Prettig is dat de kijker niet alleen de ontspannende programma's heeft bekeken, maar ook zijn blik heeft verruimd. De spreker kan alleen maar toejuichen dat de financiële barrière en andere drempels voor veel mensen werden verlaagd.

De regering heeft van meet af aan gezegd dat het om een tijdelijk initiatief ging. Manuela Van Werde ziet dus niet meteen hoe de overheid een doorstart kan initiëren. De N-VA-fractie meent dat het niet aan de regering of het Departement CJM is om televisie te maken, maar uiteraard houdt niemand de oorspronkelijke initiatiefnemers tegen om voort te doen. Ze hoeven niet te wachten op een opdracht van de politiek om na te denken over een voortzetting.

Er blijkt animo te zijn voor een voortzetting, maar de hamvraag is of een dergelijk initiatief levensvatbaar is. De spreker verwijst naar de cijfers over de betalingsbereidheid: 60 procent voor alleen digitaal, 64,9 procent voor streaming van een concert of voorstelling, 52 procent voor de uitzending van een op voorhand opgenomen concert of voorstelling. De vraag rijst of dergelijke cijfers investeerders over

de streep zouden trekken wanneer het gewone cultuurleven opnieuw op gang komt.

Heeft Ipsos ook gepolst naar de kijkbereidheid indien Podium 19 zou worden voortgezet? Heeft Podium 19 al aan concertorganisatoren gevraagd of ze hun opnames in de toekomst ter beschikking zouden willen stellen? Nogal wat evenementen maken eigen opnames, voor promotiedoeleinden of als afgeleid product. Van die vraag hangt veel af, aangezien er content nodig is om een kanaal te vullen.

Heel interessant vindt Manuela Van Werde de gegevens over de kijkgewoontes van Vlamingen. Zo blijkt televisie toch nog altijd bovenaan te staan, voor onlinekijken. Welke conclusies trekt men daaruit? Moeten VRT NU en podium19.be meer bekend en aantrekkelijker worden gemaakt, en hoe zou men dat doen?

De spreker merkt op dat het soms moeilijk is om de gegevens van televisie, VRT NU en podium19.be met elkaar te vergelijken omdat ze verschillende categorieën hanteren. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk of de categorie 'podium' bij podium19.be hetzelfde betekent als bij VRT NU. Op podium19.be staat geen aparte categorie voor opera, bij VRT NU wel. Waar komt opera dan in de telling van podium19.be? Zijn daarover cijfers beschikbaar?

1.2. Karin Brouwers

Karin Brouwers dankt de sprekers. Het commissielid ziet in de evaluatie van Podium 19 vooral aandacht voor het oogpunt van het publiek, maar moeten de kunstenaars en oKo niet erbij worden betrokken voor er eventueel een opvolger komt? Voor de start had oKo immers kritiek omdat het zich er onvoldoende bij betrokken vond. Het financiële plaatje voor de kunstenaars zou niet altijd even interessant geweest zijn, heeft de spreker opgevangen. Zo konden sommige gezelschappen met hun vergoeding net de naburige rechten betalen, maar andere konden zelfs hun artiesten niet betalen. Dat is niet in de presentatie besproken. Over de financiële afrekening ontbreekt informatie. Ook Sabam was bij het initiatief betrokken, en heeft eenmalig 25.000 euro ontvangen voor het hele initiatief. Is Sabam ook bij de evaluatie betrokken? Is Sabam bereid om ook in de toekomst een geste te doen?

Iedereen kon indienen, en er is erg veel vertoond. Er waren louter technische maar geen inhoudelijke criteria, en evenmin een programmator. Karin Brouwers vindt bij een eventueel vervolg een curator aangewezen om een te eenzijdig aanbod te voorkomen. Wat vinden de sprekers daarvan? Hoe zou men dat organiseren? Het lid bedoelt dit niet als kritiek, aangezien de zender op heel korte tijd moest worden gelanceerd.

Ook de CD&V-fractie heeft het gebrek aan omkadering opgemerkt, maar door het tijdbestek was dit onvermijdelijk. De kijkers wezen eveneens op de ontbrekende contextualisering. Nochtans is een toelichting bij voorstellingen interessant, ook om nieuwe mensen te bereiken. Het zou een pluspunt zijn om dat aspect mee te nemen bij toekomstige plannen. Alleen streaming is misschien niet voldoende om een nieuw publiek aan te trekken. Anders krijgt men misschien weer een mattheus-effect.

Voor de CD&V-fractie verdient dit initiatief een vervolg, maar dan moet er natuurlijk wel een budget zijn om programma's professioneel te capteren. Kan de VRT geen belangrijkere rol spelen? Ze zou dat dan natuurlijk samen met alle instellingen achter het initiatief kunnen doen, hoewel die andere taken hebben wanneer de zalen opnieuw volledig open zijn. De VRT besteedt bijvoorbeeld veel aandacht aan sport, maar het Mediadecreet en de beheersovereenkomst leggen de omroep sowieso ook een culturele opdracht op. Waarom zou de VRT dit initiatief dus niet

deels overnemen, misschien in een beperktere vorm? Bepaalde tijdstippen op een kanaal zoals Canvas zouden daarvoor kunnen worden gebruikt. Dan is er niet eens een apart kanaal nodig. Het voordeel is ook dat de VRT de technische captatiemogelijkheden al in huis heeft, net als de mogelijkheid van crossmediale aandacht. Zo zou ook de radio aandacht kunnen opbrengen voor de programmatie. De VRT zou ook het curatorschap kunnen organiseren.

Karin Brouwers vraagt zich af of er ook in andere landen een dergelijk project is geweest. Ze beaamt dat men er niet altijd aan dacht om naar Podium 19 te kijken, maar voor een aantal Vlamingen is het toch een ontdekking geweest. Zoiets moet men vasthouden. Heel fijn vindt de spreker ook dat het initiatief in deze stressvolle periode vooral een ontspannend effect blijkt te hebben gesorteerd.

De vraag over mensen met een mobiliteitsbeperking was afkomstig van Karin Brouwers zelf, die voorts erkent dat sommige mensen te ver van grote steden wonen om bijvoorbeeld naar de opera te kunnen gaan. Dergelijke overwegingen over het bereik moeten zeker meespelen. Misschien kan een voorstelling een zekere tijd na de zaalvertoning op het scherm komen. 83 procent vindt immers dat dit digitale aanbod moet blijven bestaan.

Jo Martens stelde dat de inspanningen en de kosten in verhouding moeten staan tot het bereik en de impact. Karin Brouwers zou niet twijfelen: men moet de kans en de ervaringen uit Podium 19 aangrijpen voor een vervolg, zij het misschien in een andere vorm. Het maatschappelijke rendement hiervan zal men niet kunnen meten, maar is er wel degelijk. Dat is zo met cultuur. Als zelfs de commissie voor Cultuur er niet in gelooft, dan moet ze ook niet vragen dat er veel cultuur op de VRT komt.

1.3. Katia Segers

Katia Segers dankt de sprekers uitdrukkelijk voor het initiatief en het onderzoek. Brussels Philharmonic is overigens ooit begonnen als symfonisch orkest van het NIR, en speelde toen uitsluitend live op tv. Een initiatief als Podium 19 zit dus in het DNA van zowel het Brussels Philharmonic als de VRT.

De cijfers van het onderzoek bewijzen het grote toekomstpotentieel van een kanaal als Podium 19. Dat zou wel eens het ei van Columbus kunnen zijn voor de cultuurparticipatie van de Vlamingen. Op dat vlak wordt immers weinig vooruitgang geboekt, met nog steeds vooral de hoger opgeleide, wat oudere mensen die aan cultuur participeren. De cijfers van Podium 19 bewijzen dat men de drempels ter zake kan wegnemen. De sprekers verwezen vooral naar sociaaleconomische variabelen. Geld is een drempel, maar tijd evenzeer. Podium 19 biedt een antwoord, en heeft bovendien kracht qua smaakverruiming.

Manuela Van Werde vindt de continuering geen opdracht van de Vlaamse Regering, terwijl Karin Brouwers er wel in gelooft. Katia Segers hoopt dat deze laatste de minister-president van een voortzetting kan overtuigen. Er was sprake van 50.000 unieke kijkers per week. Vele cultuurhuizen halen zoveel bezoekers zelfs niet op een jaar. 33 procent zei het kanaal te kennen. Indrukwekkende cijfers, oordeelt Katia Segers.

Het verbaast haar wel dat het Klarafestival de minste kijkers heeft aangetrokken, namelijk 19.000. Klara is toch een sterk merk is en heel nauw verbonden met de geschiedenis van de openbare omroep. Kunnen de sprekers dat duiden?

De tevredenheidscijfers sterken Katia Segers nog in haar overtuiging dat dit initiatief voortzetting verdient. Wel heeft 28 procent aangegeven niet tevreden te zijn over het aanbod en de manier van presenteren. Mocht er een kanaal komen dat

systematisch voorstellingen brengt, dan moeten die captaties kwalitatief en creatief zijn. Een thesis bevestigt dat een onlineaanbod van liveconcerten volwaardig kan mits kwaliteitsvol geluid en beeld, en de nodige creativiteit. Het moet meer behelzen dan loutere captatie. Zoiets kost echter geld.

Katia Segers vindt dus dat de Vlaamse Regering en de VRT hun schouders onder de voortzetting moeten zetten. Er moet wel nog veel worden uitgeklaard, zoals de belangrijke rechtenkwestie. Ook de vergoeding van artiesten en organisaties is een belangrijke randvoorwaarde voor succes. Er moet inderdaad ook een programmator komen, en goede omkadering. In cultuurhuizen wordt er inderdaad altijd wel voor een inleiding gezorgd. Veel mensen hebben daar ook nood aan. Al die randvoorwaarden moeten worden vervuld, maar Katia Segers dicht het initiatief een ongelooflijk potentieel toe. Ze roept de Vlaamse Regering op om na te gaan welke verdere ondersteuning mogelijk is.

1.4. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans dankt de sprekers voor het initiatief en de toelichting. Op basis van de bekendheid- en bereikcijfers is Podium 19 een succes. Ook de waardering is groot: 72 procent geeft een score van 7 op 10 of meer. Dat toont dat dit een nuttig en goed uitgevoerd initiatief is geweest. Podium 19 is een van de vele voorbeelden die tonen dat de cultuursector weerbaar is en solidair kan zijn. De spreker sluit zich dan ook aan bij vrijwel alles wat de andere leden al hebben gezegd. Wel wil hij weten wat de finale kostprijs is geweest van dit initiatief, en vooral hoe die financiële koek precies is verdeeld tussen de cultuurhuizen, de openbare omroep, de telecomoperatoren, het Departement CJM enzovoort. Dat belangrijke aspect heeft hij niet het evaluatierapport teruggevonden.

Het commissielid sluit zich aan bij de oproep om dit initiatief voort te zetten, als dat kan. Er is immers een doelpubliek voor. Natuurlijk moet men wat finetunen. Men heeft nu veel feedback gekregen en werkpunten vastgesteld. Bij momenten leek het aanbod inderdaad sterk gericht op de actieve culturo's, de meerwaardezoekers. Dat kan een keuze zijn, maar misschien is er een noodzaak om dergelijk aanbod wat te verbreden.

Voor een eventueel vervolg zal het aanbod bepalend blijven. Op basis van welke criteria is het nu bepaald, en door wie? Een programmator zou evident zijn voor een toekomstige werking. Dan is de afweging aan de orde of men een bredere oriëntatie beoogt, maar ook hoe men nog meer jongeren en lager opgeleiden kan bereiken. De VRT laat een opening voor een voortzetting, maar beschikt ze nog over voldoende budgettaire ruimte?

Podium 19 heeft met themaweken gewerkt. Filip Brusselmans snapt het idee, maar heeft wel de wenkbrauwen gefronst bij de themaweek over een controversieel thema als Black History Month. Los van enig waardeoordeel is de culturele relevantie daarvan hem enigszins ontgaan.

1.5. Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman feliciteert de genodigden aangezien ze Podium 19 een heel interessant en goed experiment vindt, dat op heel korte tijd in elkaar is gezet. Hoewel het een corona-initiatief was, blijkt uit het onderzoek iets dergelijks ook daarna heel wat potentieel heeft. De betaalbaarheid vormt nog steeds een drempel voor cultuurbeleving. Dit initiatief kan die drempel verlagen en verbreding teweegbrengen, zaken waaraan Groen veel belang hecht.

Een voortzetting lijkt dus cruciaal. In tegenstelling tot Manuela Van Werde vindt Elisabeth Meuleman dat dit initiatief verdere overheidssteuning verdient, net

omdat het kan helpen om de doelstellingen qua cultuurparticipatie, -verbreding en -toegankelijkheid te bereiken. De VRT kan misschien trekker zijn en instaan voor de organisatie. Indien er geen ondersteuning zou komen, kan een dergelijk initiatief dan financieel leefbaar zijn? Zijn er manieren om het ook zonder steun voort te zetten? Zou het lineair of online moeten worden voortgezet, of allebei?

Elisabeth Meuleman erkent de aandachtspunten, waaronder meer diversiteit, met de kleinere huizen erbij betrokken. Het initiatief heeft zeer goed gescoord bij 65-plussers. Dit kan dus een manier zijn om ook 65-plussers naar VRT NU te krijgen. Anderzijds moet men proberen nog meer jongeren te bereiken door een divers aanbod. Ook duiding bij voorstellingen is belangrijk.

2. Antwoordenronde

2.1. Gunther Broucke

Het verheugt *Gunther Broucke* dat de commissieleden het project van nabij hebben gevolgd en er positieve input bij leveren. Of het project op termijn – ook financieel – levensvatbaar is, is een belangrijke maar moeilijke vraag. Dit was een typisch corona-initiatief. Er waren opnieuw maakkosten, maar andere kosten vielen weg. Bij cultuurinstellingen is er per definitie sprake van marktfalen: de kostprijs van een symfonisch orkest is altijd hoger dan de inkomsten die het uit zijn werking haalt. Ze kunnen dan ook alleen maar overleven door overheids- of andere steun. Omdat men in coronatijden enkel vanuit de thuisbasis speelde, vielen onder meer de vervoerskosten weg. De kosten voor captatie liepen dan weer zeer hoog op.

Manuela Van Werde polste naar de terbeschikkingstelling van eigen opnames door cultuurhuizen. Op dit moment zijn er echter nauwelijks cultuurhuizen in staat om professionele geluids- en video-opnames van voorstellingen te maken.

De spreker wijst *Katia Segers* erop dat de NIR destijds kon uitzenden uit het Flageygebouw, dat daarvoor toen het best geoutilleerde en meest innovatieve gebouw ter wereld was. Vandaag heeft men geen dergelijk gebouw meer. Vlaanderen heeft een gigantische inhaalbeweging gemaakt op het gebied van concertinfrastructuur, maar die zalen hebben geen professionele uitrusting op het gebied van multimedia. Men moet dus telkens materiaal laten aanvoeren, wat fortuinen kost. De VRT kan dat ook niet op zich nemen: ze heeft die middelen vandaag niet meer. Het gaat niet alleen over het installeren van micro's en camera's, maar ook over gespecialiseerd personeel.

Vandaag maken professionele ensembles of zalen zogenaamde getuigenopnamen. Die zijn interessant voor evaluaties en zelfevaluaties, maar niet bruikbaar voor een uitzending. *Gunther Broucke* ziet een knelpunt in de kloof tussen continuering en het betaalbaar en drempelverlagend houden voor de eindgebruiker.

Karin Brouwers had een opmerking met betrekking tot oKo. *Gunther Broucke* antwoordt dat er een kentering is gekomen toen men via oKo de sector heeft ingelicht en uitgenodigd om mee te werken. In november 2020 was er een eerste gesprek tussen de zeven grote instellingen, met de VRT. Twee maanden later was Podium 19 al in de ether. Toen het nieuws bekend werd dat de Vlaamse Gemeenschap 460.000 euro subsidie zou geven aan de grote instellingen voor een televisiekanal, stond de rest van de sector op de achterste poten, zonder dat hij wist waarover het eigenlijk ging. Er was in de tussenliggende periode al over het initiatief gecommuniceerd, maar toen de tijd rijp was om het te verruimen, was de interesse in de sector dus groot. De spreker wijst erop dat Brussels Philharmonic, dat alles aanstuurde, nauwelijks negatieve reacties uit de sector heeft gekregen, maar beseft dat oKo ook bij een verdere uitrol moet worden ingeschakeld.

Een ander moeilijk punt is inderdaad de rechtenkwestie. De wetgeving ter zake is extreem ondoorzichtig. Sabam heeft inderdaad een duit in het zakje gedaan, maar ook de SCD en de auteurs zijn zeer welwillend met het initiatief omgegaan. De vraag rijst echter hoe een en ander moet worden geregeld indien het wordt voortgezet. Als het gaat over een uitzending op televisie die één keer kan worden bekeken, valt het nog te beheersen, maar het wordt extreem complex in de digitale wereld, waar men zaken fragmentair en herhaaldelijk kan bekijken. Het kanaal van Proximus en Telenet was enkel in België te bekijken, maar in een digitale wereld staat dat open voor iedereen. Die complexiteit van de rechtenkwesties is mogelijk een reden om dit initiatief niet voort te zetten, zij het geen goede, want die kwesties moeten gewoon worden opgelost.

Met Manuela Van Werde is Gunther Broucke het eens dat het niet de taak van de politiek is om een dergelijke zender in het leven te roepen, maar de spreker vindt wel dat de politiek hier een rol te spelen heeft. Alle cultuurstellingen zijn nu volop het puin van corona aan het ruimen en aan het nadenken over de toekomst. Een bijkomende opdracht zullen ze met graagte aannemen, maar dan zal die er wel moeten komen. Anders zal van Podium 19 heel snel alleen een leuke herinnering overblijven. De spreker maakt de vergelijking met de jeugdorchestralstructuur die hij mee op poten heeft gezet. Ze groeit en kent in Europa haar gelijke niet, maar zou er nooit zijn gekomen zonder een duwtje in de rug van het kabinet-Cultuur.

Wat de bijdrage voor onder meer de programmatoren betreft, hebben de zalen met de uitvoerders, zoals gangbaar is, een uitkoopsom onderhandeld. De totale eindafrekening is nog niet binnen, maar het overgrote deel van de Vlaamse subsidie van 460.000 euro, namelijk 320.000 à 340.000 euro, is gebruikt als een kleine extra stimulans voor de deelnemende huizen, volgens een verdeelsleutel. Een klein ensemble kreeg 1000 euro, een middelgroot ensemble 3000 euro en een grote formatie 5000 euro per uitzending. Omdat ze hun werking ook via de taxshelter konden financieren, hebben het Antwerp Symphony Orchestra, Brussels Philharmonic en Opera Ballet Vlaanderen echter afgezien van hun 5000 euro, opdat dat geld naar kleinere initiatieven kon gaan. 25.000 euro ging naar Sabam, dat echter een sponsoring van 10.000 euro heeft toegekend, zodat er dus eigenlijk 15.000 euro is betaald aan Sabam. De communicatiekosten bedroegen 40.000 à 50.000 euro, zij het dat Proximus zijn eigen communicatiehuis ter beschikking heeft gesteld om de huisstijl gratis te ontwikkelen, wat normaal heel duur uitvalt. Dan waren er nog wat andere overheadkosten. Voor het technisch klaarmaken van alle panden kreeg Videohouse ongeveer 25.000 euro. Alle producties zelf werden gefinancierd door degene die produceerde, via hun subsidies en in veel gevallen de taxshelter. Vele ensembles hebben hiervoor ook de activeringspremie gebruikt. Dan waren er ook nog eens die respectievelijk 1000, 3000 en 5000 euro extra vanwege Podium 19 zelf.

Er waren drie werkgroepen met specialisten van de diverse instellingen: een om de financiën goed te monitoren; een voor de programmatie; en een voor de communicatie. Wat de programmatie betreft, werd heel snel beslist dat er voor de pop- en rocksector een soort kwaliteitsscreening zou zijn door de mensen van Vooruit, AB en Trix. Voor theater en andere dan popmuziek werd beslist dat alle huizen met subsidies uit het Kunstendecreet inzendingen konden doen, gezien de kwaliteitsfilter van die subsidies. Er werd ook beslist om op donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag telkens voor vier uur nieuwe content op de zender te zetten, die daarna in een loop werd getoond. Op donderdag was dat pop en rock, op vrijdag klassieke muziek, op zaterdag opera, theater en dergelijke. Op zondag waren dat, omdat het blok dan in de namiddag zat, meestal familie- of kindervoorstellingen, of folk en andere genres. Gunther Broucke is het ermee eens dat er in de toekomst wellicht wel met een programmator of curator zal moeten worden gewerkt.

Dat er geen inleiding of duiding was, kwam gewoon door tijdsgebrek. Persoonlijk vindt de spreker dat de toekomst van een dergelijk initiatief voornamelijk neerkomt op de creatie van flankerend materiaal dat zin doet krijgen om naar de echte producties te gaan. Hij maakt de vergelijking met de restaurantsector, die al jaren inzage geeft in hoe chefs een restaurant runnen. Mensen willen immers zien hoe het eraan toegaat in de keuken en willen die gerechten zelf kunnen maken. In veel gevallen kan dat omdat de chef zijn recepten via het internet of boekjes ter beschikking stelt. Dat heeft de beleving in het restaurant niet gekannibaliseerd, integendeel. In de culturele sector toont men echter nog steeds alleen het topje van de ijsberg aan het publiek, namelijk de voorstelling. Dat hermetische moet worden doorbroken. Podium 19 biedt op dat vlak een grote mogelijkheid, maar het vergt middelen en opgeleide mensen om zoiets waar te maken.

Er waren inderdaad themaweken. Vaak gingen ze over een thema dat op dat moment de maatschappij bezighield, of een maatschappelijke tendens die mensen zou moeten bezighouden. Voor Black History Month heeft Podium 19 inderdaad uitgepakt met een Black History Week. Het wegvallen van de MIA's heeft Podium 19 gecompenseerd met een week uitsluitend Belgische muziek. Aangezien het Klarafestival helemaal in een digitale omgeving heeft moeten plaatsvinden, heeft Podium 19 ter ondersteuning een hele week aan dat festival gewijd. Het ging dus ook over het vervangen van de gangbare festivalmomenten. Zo heeft ook het Bachfestival in Brugge via Podium 19 een plaats kunnen krijgen.

De spreker treedt Elisabeth Meuleman bij over het aanvoelen van mogelijkheden en de rol voor de overheid, die ook hij wel degelijk aanwezig acht. Op zijn minst zou de overheid een opdracht of een sterk signaal kunnen geven. Koen Broucke wijst op de kostprijs van sportuitzendingen en omkaderende programma's over sport. Bij Brussels Philharmonic kost een ticket gemiddeld 25 euro. In Duitsland betaalt men gemakkelijk 60 à 80 euro voor een gelijkaardig ticket. In de cultuur wordt inderdaad veel met belastinggeld betaald. De spreker is sterk geïnteresseerd in het model van de Londense musea, die hun vaste collectie gratis toegankelijk houden maar waar wel aanzienlijk laten betalen voor hun niche- en gespecialiseerde programma's. Eigenlijk zouden muziekstukken die tot het culturele erfgoed behoren, gratis toegankelijk moeten zijn. Men is daar intern over aan het nadenken.

Het is een feit dat koken geld kost en dat er een aantal problemen moeten worden opgelost. Uit gesprekken blijkt evenwel dat sommige makers van commerciële televisie hier potentieel zien, al was het maar omdat de bereikte doelgroepen van hoger opgeleide en wat oudere kijkers heel interessant kunnen zijn voor potentiële investeerders. Mits het nodige zoekwerk zou men dus investeerders kunnen vinden. Men moet inderdaad aan publieksverbreding doen en bezig zijn met jongeren en de middencategorie, maar de maatschappij vergrijst en mensen leven steeds langer. Als het waar is dat die mensen het gros van het publiek voor een initiatief als Podium 19 uitmaken, dan zal men eigenlijk slapend rijk worden, besluit de spreker.

2.2. Jo Martens

Jo Martens vindt het niet aan hem als onderzoeker op de studiedienst om de VRT te engageren voor een toekomstige rol. Dat zal op een ander niveau en op een ander moment moeten worden bekeken.

Manuela Van Werde en Elisabeth Meuleman hebben gepolst of de tv- en onlineversie van een dergelijk initiatief onafhankelijk van elkaar kunnen bestaan. Jo Martens antwoordt dat een louter online-initiatief een deel van het potentiële publiek zou missen. Zeker de oudere kijkers vinden op televisie gemakkelijker hun weg. Het digitale is dan heel geschikt voor het ontdekken van nieuwe genres op zelfgekozen

momenten. Idealiter zou men dus op zoveel mogelijk platformen inzetten, wat echter ook geld kost en meer behelst dan alleen maar klaarzetten en uitzenden.

Een andere vraag van Manuela Van Werde ging over de niet-beschikbare aparte cijfers over opera. Ook dat is te wijten aan de verschillende silo's met hun eigen meetmethodes. Blijkbaar was 'opera' geen aan te vinken hokje bij de zoekacties op Podium19.be. De spreker vreest dat dat niet meer kan worden rechtgezet. Wel zou men in de resultaten van alles wat op VRT NU werd aangeboden, kunnen bekijken hoeveel mensen specifiek naar opera hebben gekeken. Dan gaat het echter slechts over het onderdeel VRT NU, niet over het onderdeel televisie. Voor televisie was het niet mogelijk om op programmaniveau te meten.

Dat de week van het Klarafestival op Podium 19 niet meteen voor een verhoogd bereik zorgde, was ook Jo Martens opgevallen. Een sluitende verklaring is niet voorhanden, maar mogelijk ligt het eraan dat de uitzending niet is gebeurd in de week van het festival zelf. In de festivalweek was ook al een ander algemeen toegankelijk, onder andere via Pickx van Proximus en de VRT-platformen. Ook was de communicatie misschien niet optimaal. Het aantal nieuwe kijkers zag men ook niet stijgen op dat moment. Dat is niet per se onlogisch: de Klarafestivalkijker had wellicht al eerder Podium 19 ontdekt.

2.3. Aanvullende opmerkingen

Manuela Van Werde benadrukt dat ze niet heeft gezegd dat het initiatief niet hoeft te worden voortgezet. Maar ze ziet niet hoe de overheid een doorstart zou kunnen initiëren en beschouwt het niet als de taak van de overheid of het departement om televisie te maken. Het initiatief is opgestart door de sector zelf. Er zijn extra middelen vrijgemaakt. Het is gewoon de vraag of dit in de toekomst nog mogelijk is zonder die extra middelen.

Het commissielid is het er helemaal mee eens dat de politiek haar verantwoordelijkheid moet nemen wat cultuur betreft. Er werd vergeleken met buitenlandse zenders, maar men mag zeker niet vergeten dat Vlaanderen niet al het belastinggeld in eigen handen heeft. Als dat wel zo zou zijn, dan zou er misschien wel meer ruimte zijn voor cultuursubsidies. Het is ook maar de vraag hoe groot de rekening zal zijn die na corona ligt te wachten. Als het initiatief kan worden voortgezet, dan kan de N-VA-fractie dat alleen maar toejuichen, want ze vond het heel positief. Vlaanderen heeft een rijk televisielandschap. Misschien hebben wel meerdere zenders hier zin in.

Karin Brouwers verduidelijkt dat ze niet heeft gepleit voor een continuering van Podium 19 in de huidige vorm. Integendeel, er moeten lessen uit worden getrokken. Het commissielid hoopt dat alle actoren van Podium 19 vooral in de zalen hun werk kunnen voortzetten, maar de VRT zou daarin een voortrekkersrol kunnen spelen, binnen haar bestaande cultuuropdracht. Het is niet meteen een opdracht voor de regering om daar nog veel initiatieven rond te nemen. Iets anders is de rechtenkwestie, waarmee ook de VRT uiteraard ervaring heeft. Als de VRT een grotere rol kan spelen, zal er ook crossmediaal veel meer mogelijk worden. De spreker geeft Gunther Broucke gelijk als hij zegt dat er meer flankerende content moet worden geboden. Zijn topchefvergelijking was raak. Ook wat dit betreft, is het de VRT die in andere programma's kan tonen hoe een en ander tot stand is gekomen.

Voorts wijst Karin Brouwers op recente uitspraken van de minister-president over een digitaal transformatiebudget in het kader van de relance. Misschien kan dat worden benut. Ze blijft erbij dat een evaluatie door de kunstenorganisaties zelf en oKo nuttig zou zijn, om dan te bekijken hoe bijvoorbeeld de VRT dit initiatief zou kunnen voortzetten. Iedereen stelt immers vast dat de VRT haar cultuuropdracht

al beter invult dan vijf of tien jaar geleden, maar er is nog altijd ruimte voor verbetering. Het is misschien interessant om eens te bekijken hoe NPO dat heeft aangepakt. Die heeft tijdens de coronalockdowns geen aparte zender gelanceerd, maar wel gelijkaardige content op zijn gewone zender gebracht. Misschien kan de VRT de NPO contacteren en is er zelfs samenwerking mogelijk, ook om de rechtenkwes- ties haalbaarder te maken.

Er is dus zeker voer om voort te gaan, maar sommige dingen moeten nog worden verduidelijkt, besluit Karin Brouwers, die alle begrip heeft voor het feit dat Jo Mar- tens niet namens de hele VRT kan antwoorden. In het toekomstige gesprek dat de commissie nog met de VRT zal hebben, zal kunnen blijken hoe haar bestuur over de zaak denkt.

Katia Segers dankt de sprekers voor de uitgebreide antwoorden. Ze vond de ge- dachtewisseling heel inspirerend, maar constateert dat er intussen al een politieke discussie aan de gang is. Van Manuela Van Werde heeft ze begrepen dat het initi- atief wordt geapprecieerd, maar dat Vlaanderen er niet verder in zal investeren. Net als mevrouw Brouwers vindt ze dat de VRT dit uitstekende initiatief in een aangepaste vorm zou moeten kunnen trekken, maar de huidige beheersovereen- komst expliciteert zoiets natuurlijk niet. Dus staan er voor haar ook geen middelen tegenover. Als de Vlaamse Regering dit zo fantastisch vindt en wil dat dit wordt voortgezet, zal ze toch moeten bekijken hoe het kan worden ondersteund. Dat is echter een discussie voor later, besluit Katia Segers.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Karin BROUWERS
Filip BRUSSELMANS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AB	Ancienne Belgique
CIM	Centrum voor Informatie over de Media
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
MIA	Music Industry Award
NIR	Nationaal Instituut voor de Radio-omroep
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
Sabam	Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
SACD	Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie